

DET KONGELIGE
KULTUR- OG LIKESTILLINGSDEPARTEMENT

Nidaros Domkirkes Restaureringsarbeider
Bispegt. 11
7012 TRONDHEIM

Deres ref

Vår ref

23/5818-

Dato

20. desember 2024

Statsbudsjettet 2025 - Tildelingsbrev til Nidaros domkirkes restaureringsarbeider

Innhold

Innhold	1
1. Innledning	2
2. Mål og hovedprioriteringer for 2025.....	2
2.1 Overordnede mål for kultur- og likestillingspolitikken	2
2.2 Overordnede mål for NDR.....	3
3. Styring og kontroll i virksomheten.....	3
3.1 Fellesføringer som gjelder for alle statlige virksomheter i 2025	3
3.2 Andre krav	5
3.3 Oppfølging av saker fra Riksrevisjonen.....	6
4. Budsjettildeling og fullmakter.....	7
4.1 Utgifter.....	7
4.2 Inntekter	8
4.3 Budsjettfullmakter	8
5. Rapportering	9
5.1 Regnskapsrapport per 31. august 2025	9
5.2 Årsrapport for 2025	9
6. Budsjettinnspill for 2027	9

Postadresse
Postboks 8030 Dep
0030 Oslo
postmottak@kud.dep.no

Kontoradresse
Grubbegata 1
www.kud.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 866

Avdeling
Kulturvern-avdelinga

Saksbehandler
Bengta Ryste
22 24 80 92

Sammen med brevet følger disse vedleggene:

Vedlegg 1 - Styringskalender 2025

Vedlegg 2 - Krav til årsrapport for 2025

Vedlegg 3 - Retningslinjer for økonomiforvaltning og kontroll for tilskuddsmottakere som får tildelt driftstilskudd fra Kultur- og likestillingsdepartementet i 2025

Vedlegg 4a - Retningslinjer for arbeid med innspill til budsjett for 2027

Vedlegg 4b - Budsjettinnspill 2027- tabell

1. Innledning

I dette brevet meddeles Stortingets budsjettvedtak og Kultur- og likestillingsdepartementets styringssignaler for Nidaros domkirkes restaureringsarbeider (NDR) i 2025. Prop. 1 S (2024–2025) for Kultur- og likestillingsdepartementet ble behandlet av Stortinget 10. desember 2024 på grunnlag av Innst. 14 S (2024–2025).

Hoveddokumenter og faste møter i styringsdialogen framgår av styringskalenderen, jf. vedlegg 1. Departementets styringssignaler gis alltid skriftlig. NDR skal følge målene, forutsetningene og kravene i dette tildelingsbrevet, i vedleggene til brevet og i departementets instruks til virksomheten samt reglement for og bestemmelser om økonomistyring i staten.

2. Mål og hovedprioriteringer for 2025

2.1 Overordnede mål for kultur- og likestillingspolitikken

Kultur- og likestillingsdepartementet har i Prop. 1 S (2024–2025) kapittel 1 redegjort for de overordnede målene for kultur- og likestillingspolitikken. Det grunnleggende målet er at alle skal ha frihet og mulighet til å leve et godt og trygt liv slik de selv ønsker. Derfor er det avgjørende å bygge ned barrierer og utjevne forskjeller slik at alle, over hele landet, fritt og på like fot kan delta og bidra på ulike samfunnsarenaer, i fellesskap og aktiviteter. En av hovedprioriteringene for regjeringens kulturpolitikk er å støtte opp under et åpent mangfoldig og variert kunst- og kulturliv som er til for alle. Departementet ber NDR se sin virksomhet i sammenheng med de overordnede målene.

2.2 Overordnede mål for NDR

Følgende overordnede mål gjelder for NDR i 2025:

- Nidaros domkirke og Erkebisppegården skal planmessig sikres, vedlikeholdes og restaureres basert på forskning og etter gjeldende internasjonale restaureringsprinsipper.
- Nidaros domkirke og Erkebisppegårdens historie skal gjøres tilgjengelig og formidles til publikum. Formidlingen skal skape refleksjon og forståelse, ta i bruk moderne metoder og være tilpasset ulike målgrupper.
- Nidaros domkirkes restaureringsarbeider skal opprettholde og videreutvikle sin posisjon som et nasjonalt kompetansesenter for restaurering av verneverdige bygninger i stein.
- Pilegrimsarbeidet skal bidra til verdiskaping og positiv utvikling langs St. Olavsveiene til Trondheim. Det skal ha en tydelig kirkelig forankring og samtidig være åpent og inkluderende for mennesker med ulik tro, kultur og tradisjon.

På grunnlag av disse overordnede målene fastsetter styret for NDR delmål (periodemål) og resultatindikatorer (styringsparametere). Disse skal være mest mulig stabile, slik at de kan gi indikasjoner på hvordan måloppnåelsen utvikler seg over tid. Både kvalitative og kvantitative indikatorer er aktuelle. NDR skal bruke indikatorene som et element i den årlige rapporteringen, både som grunnlag for egen strategi og for å bidra til å gi departementet grunnlag for relevant virksomhetsstyring av NDR.

3. Styring og kontroll i virksomheten

3.1. Fellesføringer som gjelder for alle statlige virksomheter i 2025

Regjeringen har gitt sin tilslutning til at følgende fellesføringer skal tas inn i tildelingsbrevene til alle statlige virksomheter:

1. Systematisk og helhetlig arbeid for å redusere klimagassutslipp, naturfotavtrykk og energibruk

Norge har sluttet seg til FNs Agenda 2030 og de 17 bærekraftsmålene. Norges handlingsplan for å nå målene innen 2030 er nedfelt i Meld. St. 40 (2020–2021), som sier at bærekraftsmålene skal være det politiske hovedsporet for å ta tak i vår tids største utfordringer. Klima- og miljømessig bærekraft er et prioritert område, og skal vektlegges. Det er et mål med systematisk og helhetlig arbeid for å redusere klimagassutslipp, naturfotavtrykk og energibruk. [Virksomheten] skal følge opp dette målet. I dette arbeidet skal det tas hensyn til ivaretagelse av virksomhetens kjerneoppgaver og kostnadseffektivitet. [Virksomheten] skal også vurdere hvordan klimaendringene vil påvirke virksomheten. [Virksomheten] skal gjøre systematiske vurderinger av egen energibruk og ta i bruk lønnsomme energieffektive løsninger, samt øke energifleksibiliteten der dette er relevant.

I 2025 skal NDR:

- innlemme bærekraftperspektivet i virksomhetens strategier og handlingsplaner
- følge opp målet om systematisk og helhetlig arbeid for å redusere klimagassutslipp, naturfotavtrykk og energibruk. I dette arbeidet skal det tas hensyn til ivaretagelse av virksomhetens kjerneoppgaver og kostnadseffektivitet.
- vurdere hvordan klimaendringene vil påvirke virksomheten
- gjøre systematiske vurderinger av egen energibruk og ta i bruk lønnsomme energieffektive løsninger, samt øke energifleksibiliteten der dette er relevant
- identifisere hvordan tiltak virksomheten iverksetter i kraft av sitt samfunnsoppdrag
- bidrar til å oppfylle sosial og økonomisk bærekraft
- rapportere om ovenstående i årsrapporten for 2025

2. Positiv utvikling i antall ansettelser av personer med nedsatt funksjonsevne og/eller fravær fra arbeid, utdanning eller opplæring

Regjeringen har høye ambisjoner når det gjelder inkludering og mangfold. Statlige virksomheter skal ha en positiv utvikling i antall ansettelser av personer med funksjonsnedsettelse og/eller fravær fra arbeid, utdanning eller opplæring.

Arbeidsgiverne skal i samarbeid med de tillitsvalgte selv definere et hensiktsmessig ambisjonsnivå ut fra virksomhetens egenart og størrelse. NDR skal i årsrapporten oppgi antallet ansettelser av personer med funksjonsnedsettelse og/eller fravær fra arbeid, utdanning eller opplæring i 2025 og det totale antallet ansettelser i virksomheten i 2025. Virksomheten skal også omtale utviklingen i 2025 sett opp mot det virksomheten har rapportert for 2024.

3. Redusere konsulentbruken

Det er et mål at staten samlet sett skal redusere konsulentbruken ved å utvikle egen kompetanse. NDR skal arbeide for å redusere konsulentbruken på områder der det ligger til rette for å benytte interne ressurser og kompetanse. Utover informasjons- og holdningskampanjer skal tjenester fra kommunikasjonsbransjen som hovedregel ikke benyttes. NDR skal i årsrapporten for 2025 rapportere om konsulentbruken og oppfølgingen av fellesføringen, herunder om totalbeløp for kjøp av konsulenttjenester, hvilke tiltak som er iverksatt og konkrete resultater. Dersom det er fagområder og/eller kompetanseområder i virksomheten der konsulenter benyttes i særlig grad, skal bakgrunnen for dette omtales nærmere.

Virksomheten skal som en del av rapporteringen også gi en overordnet omtale av eventuelle kjøp av konsulenttjenester fra kommunikasjonsbransjen (alle typer kommunikasjonstjenester) i 2025 og opplyse om totalbeløp for kjøp av slike tjenester.

Dersom utgifter til kjøp av konsulenttjenester er vesentlige, bør virksomheten i note til årsregnskapet spesifisere dette nærmere. Dersom virksomheten har større kjøp av konsulenttjenester fra andre statlige leverandører, bør dette fremgå særskilt.

Fellesføringene for 2025 er de samme som for 2024 med noen justeringer i fellesføring nr. 2. Rundskrivet for 2024 med utdypende forklaring på hvordan virksomhetene skal forstå

fellesføringene og hvordan de skal framstille resultatene i årsrapportene kan derfor brukes inntil videre. Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet vil tidlig i 2025 sende ut et oppdatert rundskriv.

3.2 Andre krav

Følgende krav gjelder for Kultur- og likestillingsdepartementets underliggende virksomheter:

- *Likestilling, mangfold og deltakelse*

Regjeringen har som mål å redusere forskjellene i samfunnet og å gi alle like muligheter for deltakelse. Regjeringen vil bygge videre på og styrke fellesskapsløsningene i det norske samfunnet.

Virksomhetene under Kultur- og likestillingsdepartementet skal arbeide langsiktig og strategisk for å fremme likestilling og senke tersklene for deltakelse. Virksomhetene skal iverksette tiltak på sitt område med mål om å gi et bredere tilbud og et større mangfold av brukere, deltakere og utøvere. Tiltakene vil bli fulgt opp i styringsdialogen med departementet.

- *Aktivitets- og redegjørelsesplikten etter likestillings- og diskrimineringsloven*

Virksomheten skal jobbe aktivt, målrettet og planmessig for å fremme likestilling og hindre diskriminering på grunn av blant annet kjønn, etnisitet, funksjonsnedsettelse og seksuell orientering, se likestillings- og diskrimineringsloven §§ 24, 26 og 26 a. Virksomheten skal være i forkant når det gjelder å identifisere likestillingsutfordringene i egen virksomhet og iverksette korrigerende tiltak. Også i 2025 skal virksomheten ha et særlig blikk på kravet til likelønn og iverksette nødvendige tiltak for å rette opp eventuelle skjevheter. Virksomheten må redegjøre for hvordan den arbeider for å operasjonalisere sin likestillingspolitikk til handling og hvordan aktivitetspliktens fire trinn følges opp.

Offentlige myndigheter, skal i rollen som myndighetsutøvere og tjenesteytere, også jobbe aktivt, målrettet og planmessig for å fremme likestillingssituasjonen på eget forvaltningsområde. Dette betyr at virksomheten må skaffe kunnskap om likestillingssituasjonen på alle diskrimineringsgrunnlag. Videre må virksomheten redegjøre for hva de gjør for å integrere hensynet til likestilling i myndighetsutøvelsen, plan- og strategiarbeidet, budsjetteringen og tjenesteytelsen. Departementet viser til veiledningssiden til Bufdir.

- *Språklov*

I tildelingsbrevet for 2024 ba Kultur- og likestillingsdepartementet underliggende virksomheter om å arbeide med å forankre arbeidet med språk systematisk i virksomheten slik at virksomheten ivaretar sine plikter etter språkloven.

Virksomhetene under Kultur- og likestillingsdepartementet er sentrale i oppfølging av språkpolitikken, både gjennom å følge språkloven i egen virksomhet, og gjennom å forvalte fag- og tjenesteområder som er viktige for å bevare og styrke norsk språk, samiske språk, norsk tegnspråk og nasjonale minoritetsspråk. Vi ber om at virksomhetene også i 2025 arbeider systematisk med å følge opp språkloven. Råd og veiledning fins på sprakradet.no.

- *Ledsagerbevis*

Det er en forutsetning at alle som har ledsagerbevis, og som kjøper billett til ordinær pris til et arrangement, får gratis billett for sin ledsager. Virksomheten kan eventuelt tilby rabattordninger som gjør at samlet billettpris for personen med ledsagerbevis og ledsager ikke overstiger prisen for en ordinær billett. Dette er også en forutsetning for departementets tilskudd til aktuelle tilskuddsmottakere, og skal viderefremmes til disse.

- *Sikkerhet og beredskap*

Virksomheten skal ivareta sitt ansvar innenfor samfunnssikkerhet og beredskap. Virksomheten må dimensjonere sine planer, øvelser, kapasiteter og kompetanse, opp mot samfunnsoppdrag, ansvar og rolle innen samfunnssikkerhet og forebyggende sikkerhet. Dette inkluderer å holde seg oppdatert om de åpne risiko- og trusselvurderingene fra sikkerhetsmyndighetene samt om relevant regelverk. Det vises til nærmere omtale av krav til dette arbeidet i virksomhets- og økonomistyringsinstruksen.

Dokumentasjon av virksomhetens arbeid på dette området skal sendes departementet som eget vedlegg til årsrapporten, jf. vedlegg 2 - *Krav til årsrapporten*.

3.3 Oppfølging av saker fra Riksrevisjonen

Vi viser til Riksrevisjonens avsluttende revisjonsbrev for 2023 som ble oversendt NDR 28. juni 2024, og til Dokument 1 (2024-2025) *Riksrevisjonens årlige rapport om revisjon - fra statsbudsjett til statsregnskap 2023*.

Dokument 1 (2024-2025), pkt. 15.3:

«Det er avdekket brudd på det administrative regelverket hos Nidaros domkirkes restaureringsarbeider. Nidaros domkirkes restaureringsarbeider har ikke hatt internkontrollrutiner som sikrer at kontanter fra salg i butikken ved Nidarosdomen blir overført til virksomhetens bankkonto fortløpende. Manglende kontroll og oppfølging har ført til at kontantsalg fra 2023 ikke er overført til virksomheten før i 2024. Dette er i strid med reglement for økonomistyring i staten § 14 første ledd bokstav a, hvor det framgår at alle virksomheter skal etablere systemer og rutiner som har innebygd intern kontroll for å sikre at forutsatte inntekter kommer inn.»

Departementet legger til grunn at Nidaros domkirke restaureringsarbeider har truffet nødvendige tiltak for å rette opp i de forhold som Riksrevisjonen har påpekt i forbindelse med revisjon av statsregnskapet 2023.

4. Budsjettildeling og fullmakter

Kultur- og likestillingsdepartementet stiller følgende budsjettammer til disposisjon for NDR i 2025:

4.1 Utgifter

Utgiftene knyttet til det planlagte aktivitetsnivået, inkludert nye tiltak som man vil sette i gang i 2025, må dekkes innenfor den tildelte budsjettammen. I disposisjonsplanen må virksomheten derfor innarbeide dekning for alle utgifter som vil påløpe i budsjettåret i henhold til de aktivitetene som virksomheten har planlagt for 2025.

Kap. 327, post 01 Driftsutgifter:

kr 84 537

Bevilgningen på post 01 inkluderer midler til dekning av merutgifter som følge av lønnsoppgjøret 2024.

For budsjettering og regnskapsføring av merverdiavgifter og pensjonsutgifter vises til hhv. Finansdepartementets rundskriv [R-116](#) og [R-118](#).

Kap. 327, post 21 Spesielle driftsutgifter:

kr 4 858

Bevilgningen på posten kan bare benyttes i samme omfang som det kan skaffes inntekter.

Kap. 327, post 71 Tilskudd til regionale pilegrimssentre:

kr 9 500

Tilskuddet skal fordeles til regionale pilegrimssentre og stimulere pilegrimsarbeidets arbeidsområder. Innsatsen skal rettes mot de godkjente pilegrimsledene. Innenfor denne rammen kan NDR selv gjøre vurderinger som grunnlag for fordeling av tilskuddet.

Forvaltningen av tilskudd under kap. 327, post 71 er delegert fra departementet til NDR. Virksomheten må utarbeide interne retningslinjer for hvordan ordningen(-e) skal forvaltes, hvordan søknader behandles og hvordan vedtak om tildeling gjøres. Retningslinjene skal være i tråd med regler fastsatt i Bestemmelser om økonomistyring i staten, jf. kap. 6. Det vises også til Kultur- og likestillingsdepartementets instruks om økonomi- og virksomhetsstyring til NDR.

I de tilfeller hvor budsjett disponeringsfullmakten er delegert til virksomheten og NDR skal sende tilskuddsbrev og utbetale tilskudd skal det presiseres vilkår, krav til rapportering og eventuelle kontrolltiltak ved utbetalingen av tilskudd. Det vises her til vedlegg 3 som eksempler. Hvis virksomheten velger å bruke disse, må de tilpasses før de brukes som vedlegg til tilskuddsbrevet. Det er nødvendig at tilskuddsmottaker får denne informasjonen hvis tilsvarende krav ikke er formidlet på annet måte til tilskuddsmottaker f.eks. via forskrift eller annet regelverk.

4.2 Inntekter

Kap. 3327, post 01 Ymse inntekter:

kr 35 903

Kap. 3327, post 02 Inntekter ved oppdrag:

kr 4 796

Inntekter knyttet til oppdragsvirksomhet bruttoføres i statsregnskapet på samme måte som øvrige inntekter. For å sikre den fleksibiliteten som er nødvendig for å ivareta intensjonene med oppdragsvirksomheten som følge av terminforskyvning av utgifter og inntekter, skal merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

4.3 Budsjettfullmakter

- *Merinntektsfullmakt*

For 2025 har NDR fullmakt til å overskride driftsbevilgningen mot tilsvarende merinntekter, jf. Prop 1 S (2024-2025), side 208.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekt under
kap. 327 post 01	kap. 3327 post 01
kap. 327 post 21	kap. 3327 post 02

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633 Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift, post 01 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år

- *Fullmakter som det er nødvendig å søke om å benytte*

NDR må søke Kultur- og likestillingsdepartementet om samtykke til å benytte seg av følgende budsjettfullmakter i hvert enkelt tilfelle:

- Overføring av ubrukt bevilgning fra et år til neste, jf. Bevilgningsreglementet § 5 tredje ledd.
- Overskridelse av driftsbevilgninger til investeringsformål mot innsparing i løpet av de tre følgende budsjettår, jf. Bevilgningsreglementet § 11 og Finansdepartementets rundskriv R-110 pkt. 2.6.
- Omdisponering fra driftsbevilgninger til investeringsbevilgninger, jf. Bevilgningsreglementet § 11 og Finansdepartementets rundskriv R-110 pkt. 2.5.

- Det vises for øvrig til departementets instruks om økonomi- og virksomhetsstyring for utdypende omtale av fullmakter på økonomi- og personalområdet.
- *Inngåelse av leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester*

Virksomhetene kan inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret når avtalene gjelder virksomhetens ordinære drift og utgiftene kan dekkes innenfor uendret bevilgningsnivå i avtaleperioden, jf. [Instruks om håndtering av bygge- og leiesaker i statlig sivil sektor](#).

5. Rapportering

5.1 Regnskapsrapport per 31. august 2025

Departementet vil be om en særskilt regnskapsrapport per 31. august 2025, der det i tillegg til forbruket per 31. august også skal angis planlagt forbruk for resten av året. Departementet vil senere sende ut retningslinjer for utarbeiding av en slik rapport.

5.2 Årsrapport for 2025

Virksomheten skal ved utgangen av hvert budsjettår utarbeide en egen årsrapport. Årsrapport og årsregnskap skal utarbeides etter en felles struktur for alle statlige virksomheter, jf. pkt. 1.6.1 i Bestemmelser om økonomistyring i staten.

Årsrapporten for 2025 sendes til Kultur- og likestillingsdepartementet innen 15. mars 2025. Årsrapporten skal ikke publiseres på virksomhetens hjemmesider før denne er behandlet i styringsdialogen. Departementet sørger for at godkjent årsrapport sendes til Riksrevisjonen.

For nærmere omtale av kravene til årsrapporten vises det til vedlegg 2.

6. Budsjettinnspill for 2027

Frist for innspill til statsbudsjettet for 2027 er 1. desember 2025. Det vises i denne forbindelse til vedlegg 4a - *Retningslinjer for arbeid med innspill til budsjett for 2027* og vedlegg 4b - *Budsjettinnspill 2027- tabell*.

Med hilsen

Ellen Knutsen (e.f.)
avdelingsdirektør

Bengta Ryste
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ)
Riksrevisjonen

Styringskalender 2025 for Kultur- og likestillingsdepartementet (KUD) og Nidaros domkirkes restaureringsarbeider (NDR)

Måned	Dato	Hva	Ansvarlig
Jan.	Primo januar	Tildelingsbrev 2025	KUD
	Medio januar	Regnskapsrapport (kasserapport) per 31. desember 2024	NDR
	Medio januar	Forklaringer til statsregnskapet 2024	NDR
Mars	Innen 1. mars	Innmelding av eventuelle saker til revidert nasjonalbudsjett 2025	NDR
	Innen 15. mars	Årsrapport for 2024	NDR
	Innen 31. mars	Ev. supplerende tildelingsbrev for 2025 som følge av overføring av ubrukte beløp fra 2024	KUD
	Senest to uker før etatsstyringsmøtet	Dokumenter til etatsstyringsmøtet oversendes (økonomistatus og prognose, oppdatert risikovurdering inneværende år mv.)	NDR
April	April/Mai	Etatsstyringsmøte (bl.a. med gjennomgang av årsrapport, status for forbruk og prognose for inneværende år, oppdatert risikovurdering, drøfting av budsjettinnspill, ev. andre avtalte saker)	KUD
Juni	Medio juni	Ev. supplerende tildelingsbrev for 2025 som følge av endringer i revidert nasjonalbudsjett	KUD
Juli	Innen 31. juli	Informasjon om regnskapsrapport pr. 31. august 2025	KUD
Sept.	Medio september	Regnskapsrapport med forklaringer pr. 31. august 2025	NDR
Okt.	Innen 1. oktober	Eventuelle saker til nysaldering av budsjettet for 2025 (utover det som framgår av regnskapsrapport pr. 31. august)	NDR
	Medio oktober	Foreløpig tildelingsbrev for 2026	KUD
	Ultimo oktober	Ev. supplerende tildelingsbrev 2025 om justeringer som følge av lønnskompensasjon	KUD
Okt. / Nov.	Senest to uker før etatsstyringsmøtet	Ev. dokumenter til etatsstyringsmøtet oversendes (jf. innkalling fra departementet).	NDR

Nov.		Etatsstyringsmøte (bl.a. med drøfting av mål og prioriteringer for 2026, utviklingsbehov og strategier i et treårsperspektiv (t.o.m. 2029), status for forbruk inneværende år m.m.)	KUD
Des.	Innen 1. desember	Innspill til arbeidet med statsbudsjettet for 2027 ((innsparingsmuligheter, satsingsforslag, konsekvensjusteringer og langsiktige strategier, ev. behov for justering av hovedmål)	NDR
	Primo desember	Rundskriv om rapportering til statsregnskapet 2025	KUD
	Innen 31. desember	Ev. supplerende tildelingsbrev som følge av nysalderingen	KUD

Årsrapport for 2025

Vi viser til pkt. 1.6.1. og 2.3.3 i [Bestemmelser om økonomistyring i staten](#) (Bestemmelsene). Årsrapporten skal inneholde seks deler med følgende benevnelse og rekkefølge:

- I. Leders beretning
- II. Introduksjon til virksomheten og hovedtall
- III. Årets aktiviteter og resultater
- IV. Styring og kontroll i virksomheten
- V. Vurdering av framtidsutsikter
- VI. Årsregnskap

Årsrapporten skal gi et dekkende bilde av virksomhetens resultater og gi departementet grunnlag for å vurdere måloppnåelse og ressursbruk.

Årsrapporten (herunder årsregnskapet) skal sammen med revisjonsberetning publiseres på virksomhetens nettsider innen 1. mai, men ikke før den er behandlet i styringsdialogen med departementet. Dersom revisjonsberetningen ikke er mottatt innen fristen, skal beretningen publiseres så snart den foreligger.

DFØ har laget et [veiledningsnotat for årsrapporten](#). Her ligger det anbefalinger og råd til innhold og struktur av årsrapporten.

Krav til årsrapporten

Virksomhetens årsrapport skal som et minimum oppfylle følgende krav:

Del I Leders beretning

Leder skal gi en overordnet vurdering av virksomhetens måloppnåelse på bakgrunn av prioriteringer, resultater og ressursbruk. Beretningen skal signeres av virksomhetslederen, eller av virksomhetsleder og styreleder for virksomheter med styre.

Del II Introduksjon til virksomhetens og hovedtall

Det skal gis en kortfattet og oversiktlig introduksjon av virksomheten, herunder:

- Omtale av virksomheten og samfunnsoppdraget
- Omtale av organisasjon og ledelse
- Presentasjon av utvalgte hovedtall
- Det skal oppgis tall for de siste tre år. I tillegg til de tallene virksomheten selv ønsker å belyse er det et krav at følgende nøkkeltall inkluderes i tabellform:
 - I tråd med endringer i [rundskriv R-115](#), skal statlige virksomheter opplyse både om antall ansatte, antall avtalte årsverk og antall utførte årsverk i årsrapporten.
 - Samlet tildeling post 01–99
 - Utnyttelsesgrad post 01–29¹

¹ Gjelder ikke nettobudsjetterte virksomheter.

- Driftsutgifter eller driftskostnader²
- Lønnsandel av driftsutgifter eller lønnsandel av driftskostnader³
- Lønnsutgifter eller lønnskostnader pr årsverk.⁴

Del III Årets aktiviteter og resultater

Del III skal være den mest omfangs- og innholdsrike delen av årsrapporten. Virksomhetens rapport for 2025 skal inneholde:

- Redegjørelse og vurdering per overordnet mål, tjenesteområde *eller* strategisk satsing:
 - om prioriteringer og ressursbruk
 - om resultater (produkter/tjenester og effekter)
 - om måloppnåelse.
- Rapporten må inneholde både tekstomtale og tabelloversikter som dokumenterer de resultater som virksomheten har oppnådd med sammenlignbare tall for de tre siste årene.
- Del III skal også inneholde rapport om særskilte oppdrag og forutsetninger som framgår av tildelingsbrevet for 2025 og som ikke er nevnt under kravene til rapportens Del IV.
- Virksomheter som forvalter tilskuddsmidler (både midler under ordninger og enkelttilskudd) må redegjøre for forvaltningen av tilskuddsmidler.

Del IV Styring og kontroll i virksomheten

Jf. her også [veiledningsnotatet fra DFØ](#).

Det skal gis en overordnet vurdering av hovedelementene i virksomhetens opplegg for intern styring og kontroll.

Virksomheten skal også gi en nærmere omtale av vesentlige forhold ved styring og kontroll.

Del IV skal også inneholde rapport om følgende punkter i tildelingsbrevet for 2025:

Rapportering på fellesføringer i 2025 (jf. punkt 3.1 i tildelingsbrevet)

Fellesføringene for 2025 er de samme som for 2024 med noen justeringer i fellesføring nr. 2. [Rundskrivet for 2024](#) (D-2/24) med utdypende forklaring på hvordan virksomhetene skal forstå fellesføringene og hvordan de skal framstille resultatene i årsrapportene kan derfor brukes inntil videre. Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet vil tidlig i 2025 sende ut et oppdatert rundskriv. Se også rapporteringskrav i tildelingsbrevet knyttet til fellesføring nr. 1.

² Driftsutgifter brukes av virksomheter som fører regnskap etter kontantprinsippet. Driftskostnader brukes av virksomheter som fører regnskap etter SRS.

³ Lønnsandel av driftsutgifter brukes av virksomheter som fører regnskap etter kontantprinsippet. Lønnsandel av driftskostnader brukes av virksomheter som fører regnskap etter SRS.

⁴ Lønnsutgifter brukes av virksomheter som fører regnskap etter kontantprinsippet. Lønnskostnader brukes av virksomheter som fører regnskap etter SRS.

Andre krav (jf. punkt 3.2 i tildelingsbrevet)

- **Aktivitets- og redegjøringsplikt**

Det vises til veiledning om dette på Barne- ungdoms- og familiedirektoratets nettsider:

- [Aktivitets- og redegjøringsplikt \(ARP\) for arbeidsgivere](#)
- [Aktivitets- og redegjøringsplikt \(ARP\) for offentlige myndigheter](#)

I årsrapportene for 2025 må virksomhetene som arbeidsgivere rapportere om:

A. Som arbeidsgiver

Det vises til [veiledning om dette på Barne- ungdoms- og familiedirektoratets nettsider](#).

Del 1: Faktiske tilstanden for kjønnslikestilling

Følgende tabell skal fylles ut hvert år:

Virksomhet	Kjønnsbalanse (oppgis i antall)		Midlertidig ansatte (oppgis i antall)		Foreldre- permisjon (oppgis i gj.sn. antall uker)		Deltidsansatte (oppgis i antall)	
	K	M	K	M	K	M	K	M
"virksomhetens navn"								

Følgende tabell skal fylles ut for 2025:

	Antall (N)	Menn	Kvinner	Lønn ¹
Totalt i "virksomhetens navn" inkl. midl. ansettelser				
Toppledere				
Avdelingsdirektører				
Fagdirektører				
Seniorrådgivere				
Rådgivere				
Seniorkonsulenter				
Ev. andre stillingskategorier				
Ufrivillig deltid				

¹ Tallene i kolonnen viser kvinners gjennomsnittslønn i pst. av mennenes gjennomsnittslønn.

Del 2: Hvordan arbeider virksomheten med likestilling og mot diskriminering

- Hvordan arbeidet med likestilling og diskriminering er strukturert og ev. nedfelt i planer eller styrende dokumenter.
- Hvordan dere har funnet fram til risikoer, hindre årsaker og tiltak (trinn a, b og c i aktivitetsplikten).

- Hovedutfordringene i deres virksomhet (trinn a og b).
- Resultater av arbeidet og tiltakene dere har iverksatt (trinn c og d).
- Planer for videre arbeid og tiltak.

B. Som myndighetsorgan

Det vises til [veiledning om dette på Barne- ungdoms- og familiedirektoratets nettsider](#).

I årsrapporten må virksomhetene – som myndighetsorganer – gi en redegjørelse for likestillingsarbeid, se likestillings- og diskrimineringsloven § 24 annet ledd. Det skal redegjøres for:

- Hva virksomheten gjorde i 2025 for å integrere hensynet til likestilling og ikke-diskriminering i sitt arbeid med blant annet regelverksutforming, budsjettering, utforming og tildeling av tjenester og samfunnsplanlegging.
- Hvordan virksomheten arbeidet med å omsette prinsipper, prosedyrer og standarder for likestilling og ikke-diskriminering til handling.
- Resultatene som ble oppnådd.
- Hvilke forventninger virksomheten har til dette arbeidet fremover.

• **Språklov**

I årsrapporten skal "virksomhetens navn" rapportere om arbeidet med å forankre språkarbeidet systematisk og planmessig i virksomheten for å sikre at virksomheten ivaretar sine plikter etter språkloven.

• **Ledsagerbevis (der det er aktuelt)**

Virksomheten skal beskrive hvordan forutsetningen om ledsagerbevis er implementert.

• **Sikkerhet og beredskap**

Dokumentasjon av virksomhetens risikovurderinger på sikkerhets- og beredskapsområdet, skal sendes departementet som eget vedlegg til årsrapporten. Vedlegget skal ikke være offentlig. Vedlegget skal inneholde dokumentasjon om informasjonssikkerhet, samt en kortfattet redegjørelse for det konkrete arbeidet på sikkerhets- og beredskapsområdet i løpet av året, herunder øvelser som er gjennomført.

• **Oppfølging av revisjonsmerknader fra Riksrevisjonen (der det er aktuelt)**

Virksomheten må i årsrapporten redegjøre for hvilke tiltak som er gjennomført for å følge opp Riksrevisjonens merknader.

• **Forvaltning av spillemidler (der det er aktuelt)**

Dersom det ved fordelingen av spillemidler er gitt fullmakt til å dekke utgifter til administrasjon av ordningene og/ eller utgifter til prosjekt- og utviklingstiltak på feltet (dvs. at virksomheten har inntektsført spillemidler i statsregnskapet), skal virksomheten omtale dette i årsrapporten for 2024.

Del V Vurdering av framtidsutsikter

Det skal gis en kortfattet omtale av forhold i og utenfor virksomheten som kan påvirke virksomhetens evne til å løse samfunnsoppdraget og oppnå fastsatte mål og resultater på

lengre sikt. Denne delen gir et viktig grunnlag for den strategiske styringsdialogen med departementet og til departementets arbeid med omtale av utfordringer og strategier i forslag til statsbudsjett. [Veiledningsnotatet fra DFØ](#) gir nyttige råd om hvordan del V bør utformes.

Del VI Årsregnskap

Krav til statlige virksomheters årsregnskap er fastsatt i Bestemmelsene punkt 3.4.

Finansdepartementets rundskriv [R-115 Utarbeidelse og avleggelse av statlige virksomheters årsregnskap](#) gir nærmere krav om både innhold og oppstilling av regnskapet. Vi vil presisere at kommentarer til årsregnskapet skal signeres av virksomhetslederen. I virksomheter med styre skal kommentarene signeres av direktøren og styrelederen. Veiledningsmateriell og maler for oppstillinger og noter som virksomheten kan benytte ved utarbeidelse av årsregnskapet ligger på [nettsidene til DFØ](#).

Retningslinjer for økonomiforvaltning og kontroll for tilskuddsmottakere som får tildelt prosjekt-, investerings- eller engangstilskudd fra Kultur- og likestillingsdepartementet i 2025

Fastsatt av Kultur- og likestillingsdepartementet 25. november 2024

1. KRAV TIL RAPPORT OG REGNSKAP

1.1 Generelt

Tilskuddsmottakeren plikter å varsle <virksomhet> umiddelbart dersom det oppstår vesentlige avvik i forhold til de premisser som ligger til grunn for tilskuddet.

Tilskuddsmottaker skal så snart som mulig, og senest 3 måneder etter at tiltaket/prosjektet er avsluttet eller tilskuddet er disponert, eventuelt innen den frist som er fastsatt i tilskuddsbrevet, oversende rapport til <virksomhet> om disponeringen av tilskuddet eller at tiltaket/prosjektet er gjennomført.

Når tilskuddet er *500 000 kroner eller høyere*, skal det sammen med rapporten sendes inn revisorkontrollert regnskap for tiltaket/prosjektet/disponeringen av tilskuddet. Regnskapet skal være undertegnet av tilskuddsmottaker og være kontrollert av statsautorisert revisor, eventuelt av kommunerevisjon eller annet offentlig revisjonsorgan.

Når tilskuddet er *under 500 000 kroner*, skal det sammen med rapporten sendes inn regnskapsoversikt for tiltaket/prosjektet/disponeringen av tilskuddet, undertegnet av tilskuddsmottaker. Det kreves *ikke* at regnskapsoversikten er bekreftet av revisor.

Regnskapsdata og dokumentasjon av faktiske opplysninger som ligger til grunn for søknaden eller beregningen av tilskuddsbeløpet, skal oppbevares i henhold til bestemmelsene i regnskapsloven.

1.2 Tilskudd med avregning (tilskudd der tilskuddets størrelse fastsettes som del av et budsjett eller regnskap)

For tilskudd som gis i form av hel eller delvis dekning av *budsjetterte* utgifter skal det sendes inn regnskap så snart som mulig, og senest tre måneder etter at tiltaket/prosjektet er avsluttet. Regnskap for tilskudd *over 250 000 kroner* skal ha attestasjon fra statsautorisert eller registrert revisor der det skal framgå om de faktiske utgiftene svarer til de budsjetterte utgiftene.

For tilskudd som gis i form av hel eller delvis dekning av *regnskapsførte* utgifter skal det sendes inn regnskap. Regnskap for tilskudd *over 250 000 kroner* skal ha attestasjon fra statsautorisert eller registrert revisor.

For øvrig gjelder bestemmelsene i avsnitt 1 og 5 under pkt. 1.1 ovenfor.

2. DEPARTEMENTETS KONTROLLADGANG

Det vises her til tilskuddsbrevet.

3. TILBAKEBETALING AV TILSKUDD

Blir tilskuddet eller deler av tilskuddet ikke benyttet til det gitte formål, må tilskuddsmottaker gjøre Kultur- og likestillingsdepartementet eller tilskuddsforvalter oppmerksom på dette så snart som mulig og senest innen 1. november i året tilskuddet er mottatt. Departementet eller tilskuddsforvalter kan kreve tilbakebetaling av hele eller deler av beløpet.

Tilskudd som skal avregnes etterskuddsvis, jf. pkt. 1.2 ovenfor, blir beregnet med en fastsatt prosentsats av budsjetterte/regnskapsførte utgifter. Dersom de faktiske utgiftene har vært lavere enn budsjettert, vil de overskytende midlene bli krevd tilbakebetalt.

Dersom tilskuddsmottaker har mottatt tilskudd på bakgrunn av uriktige opplysninger, kan dette i særlige tilfeller rammes av bestemmelsene i straffelovens §§ 371–372.

Ved tilbakebetaling av tilskudd skal midlene overføres til:

Kultur- og likestillingsdepartementet, Postboks 8030 Dep, 0030 OSLO
Bankkontonummer: 7694.05.00253

Det må framgå av innbetalingen hvilket kapittel- og postnummer midlene skal godskrives, jf. informasjon i tilskuddsbrevet. Tilskuddsmottaker skal også sende informasjon om tilbakebetalingen, med henvisning til tilskuddsbrev og til brev med krav om tilbakebetaling, til departementet postmottak@kud.dep.no.

4. PRAKTISERING AV RETNINGSLINJENE

Dersom det oppstår tvil om praktiseringen av retningslinjene, ta kontakt med <virksomhet>.

Retningslinjer for arbeid med innspill til budsjett for 2027

Kultur- og likestillingsdepartementet ber virksomhetene om å levere innspill og forslag til endringer på departementets budsjettområde til statsbudsjettet 2027. Det kan være innspill på hele sektorområdet som virksomheten har ansvar for, dvs. både forslag som omhandler virksomhetens driftsbevilgninger og tilskudd mv. som virksomheten forvalter.

Virksomhetenes budsjettinnspill vil inngå i departementets arbeid med å forberede statsbudsjettet og danne grunnlag for budsjettprioriteringene på Kultur- og likestillingsdepartementets område for 2027. . Det betyr at virksomhetene både kan fremmes forslag til nye satsinger (budsjettøkninger) og til mulige innsparingstiltak som kan nyttes som inndekning for ev. nye satsinger.

Dette vedlegget gir retningslinjer for innhold og utforming av virksomhetenes budsjettinnspill for 2027.

Fristen for innsending av budsjettinnspill for 2027 er 1. desember 2025.

Virksomheten skal sende innspillet til Kultur- og likestillingsdepartementet, postmottak@kud.dep.no. Innspillet sendes i Word format og utfylt regneark i Excel format, slik at materialet er enkelt tilgjengelig for videre bruk.

Nærmere om budsjettinnspill for 2027

I utarbeidelsen av budsjettinnspillet for 2027 skal virksomheten ta utgangspunkt i foreløpig tildelt budsjetttramme for 2026, jf. foreløpig tildelingsbrev for 2026.

a) Eventuelle satsingsforslag

Omtale av satsingsforslaget skal skrives ut fra minimumskravene i [utredningsinstruksen](#), og besvare følgende spørsmål:

- Problembeskrivelse: Hva er problemet? Hva skal oppnås?
- Beskrivelse av tiltaket: Hvordan skal midlene benyttes? Konkret beskrivelse.
- Forventede virkninger av tiltaket: Hvilke konkrete resultater forventes? Hva er merverdien av forslaget til bevilgningsøkning sammenlignet med en videreføring av eksisterende ressursbruk?
- Samfunnsøkonomisk lønnsomhet. En vurdering av tiltakets samlede positive virkninger opp mot tiltakets samlede negative virkninger for samfunnet.

Omtalen bør være knapp, og på et overordnet nivå. Beskrivelsen skal gi en oversiktlig fremstilling av de budsjettmessige konsekvensene av tiltaket. Det må redegjøres for relevante forutsetninger og beregninger. Flerårige budsjettkonsekvenser for årene 2028–2030 må omtales i beskrivelsen av hvert enkelt satsingsforslag.

b) Innsparingstiltak

Virksomhetene skal også anwise forslag til minimum 2-3 mulige innsparingstiltak på sitt område. Det bør en viss forholdsmessig og beløpsmessig sammenheng mellom

satsingsforslag og anviste innsparingstiltak, da det ikke kan legges til grunn at nye satsinger utelukkende kan finansieres av «friske» budsjettmidler.

Utfyllende omtale av innsparingstiltak skal skrives i tråd med følgende:

- Gi en kort beskrivelse av innsparingstiltaket.
- Beskrivelse av konsekvenser av innsparingstiltaket – argumenter for og imot reduserte utgifter til formålet
- Gjennomføring av forslaget – hvordan innsparingen kan realiseres
- Flerårige budsjettkonsekvenser.

Innsparingstiltakene må være realistiske og praktisk gjennomførbare. Det må redegjøres for hvordan den anslåtte innsparingseffekten i 2027 skal kunne oppnås og for konsekvenser av tiltaket. Det skal også vurderes tiltak som kan gi en mer langsiktig effektiviseringsgevinst og innsparingsgevinst på budsjettet, uten at de nødvendigvis gir store effekter allerede i 2027. Det vil si budsjetttiltak som kan igangsettes i 2027, og hvor innsparingen påløper og/eller øker i senere budsjettår.

c) Eventuelle forslag til endringer i inntektsbevilgninger, herunder for gebyrer og sektoravgifter

Eventuelle forslag om å endre gebyrer og sektoravgifter skal fremmes som satsingsforslag, jf. [R-112/2015](#). Virksomhetene skal også fremme eventuelle forslag til andre endringer i inntektsbevilgningene.

d) Eventuelle andre aktuelle saker

Dersom det er andre saker som har betydning for virksomhetens arbeid i 2027, bør disse omtales. Dette kan være innspill til langsiktige strategier, målformuleringer etc. Omtalen skal være kort og overordnet.

e) Tilsagnsfullmakter

Gi en kort redegjørelse for behovet for tilsagnsfullmakt i budsjettet for 2027, herunder gammelt ansvar og forslag til ny ramme.

f) Regneark (Excel fil) for utfylling

Vedlagt er regneark for utfylling.